

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermanni Conringii De Antiquitatibus Academicis Dissertationes

Conring, Hermann

Helmeftadii, 1674

Supplementum XXXI. Ad pag. LXIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12929

CÆTERVM seculo Christiano nono longè melior cæpit esse ratio eruditionis, in nonnullis saltim S. Benedicti disciplinam professis Monasteriis. Quam rem persequemur commodiùs ad paginam LXV Supplemento xxxii.

SVPPLEMENTVM XXXI.

Ad pag. LXIV.

Quod Dissertatio habet: *neminem fere in Occidentalis Ecclesie toto orbe nomen aliquod scripto libro obtinuisse, qui non in Monasterio educatus sit atq; institutus*: illud hodie ne utiquam dixerim: imò scriptorum neminem censeo ibi fuisse vel educatum vel institutum. Quantumvis enim quidam illorum ad Monasticam vitam animum appulerint, extra monasterium tamen qui quid in iis fuit eruditionis hauserunt. Nisi fortè in sola Hibernia aut Britannia.

Displicet etiam quod diximus: *Scotos monachos à Romanis meliorem culturam aliqua ex parte accepisse*. De Britannis nonnullis verum est tamen.

Displicet porro: *præter Monachorum scholas nullam in Occidentali orbe fuisse Philosophiæ aut Philologiæ aut Christianæ doctrinæ cathedram*: præsertim quoniam fortasse nulla fuerit Schola ejusmodi monastica, & de Schola ab Isidoro circa Ecclesiam Hispalensem excitata aliud jam proximè docuerimus. Verum tamen & Hispalense illud Isidori institutum per irruptiones Sarracenicæ non multò pòst interijt.

Displicet denique, quod nullam fecerim Hiberniæ Monasteriorum mentionem: quum tamen ipsismet ejus ævi Britannicis forte mereantur præferri. Igitur de iis nunc aliquid est narrandum.

Et verò pridem ante Anglo-Saxones literarum meliorum aliquis apud HIBERNOS fuit cultus. Certè seculo adhuc octavo Angli soliti sunt Hiberniam petere doctrinæ gratia.

Non dissimulavit hoc ipsemet Britannicarum rerum peritissimus studiosissimusque Cambdenus, licet Anglus. Vnde in descriptione Hiberniæ sic loquutus est. *Anglo-Saxones nostri illa ætate in Hyberniam tanquam ad bonarum literarum mercaturam undiq; confluerunt. Vnde de viris sanctis in nostris scriptoribus legitur: Amandatus est ad disciplinam in Hiberniam: Et in Sulgeri vita, qui ante sexcentos annos floruit:*

*Exemplo patrum, commotus amore legendi,
Ivit ad Hibernos Sophiâ, mirabile, claros.*

Indeq; nostrates Saxones rationem formandi literas accepisse, videantur: cum plane charactere usi fuerint, qui hodieq; Hibernicis est in usu. Hæc Cambdenus. Quibus non possumus non addere, ante omnia versiculos illos reliquos quos Autor vetus vitæ Sulgeri habet.

*Qui postquam nablam primò tener edidit infans,
Perlustrat scholas studio florente Britannas.
At crescente simul ardore & tempore multo,
Exemplo patrum commotus amore legendi,
Ivit ad Hibernos, Sophiâ, mirabile, claros.*

Hinc sanè liquet, illâ tempestate Britannia quidem suas fuisse scholas, sed aptas magis primæ ætati: in Hibernia autem doceri & Philosophiam solere. Confirmat hoc ipsum fortiter etiam illud, quod ad Carolum Calvum scripsit præfatione Vita & Germani Ericus Autisiodorensis. *Quid Hiberniam memorem, contempto pelagi discrimine, penè totam cum grege Philosophorum ad littora nostram migrantem? Quid quod etiam is qui apud Carolum Calvum magnâ valuit auctoritate Joannes, Scotus vulgo aut Erigena dictus, patriâ fuerit Hibernus, & pro seculi captu Philosophiæ peritus. Rectè scilicet Jacobus Usserus Hiberniæ Archiepiscopus Armacanus, Vir doctissimus, in *Historia Gottschalci cap 9.* agens de
Joannis*

Joannis hujus sententia de Prædestinatione, scribit. *Cum Hibernia nostra indigenis Eri & Erin appelletur, ac doctis notum sit, eandem esse veterem Scotiam & Hiberniam, Joannem ab aliis Scotum sive (ut eum nominat ipsius οὐρεγ & Anastasius Bibliothecarius) Scotigenam, à seipso Erigenam sive Eringenam eodem prorsus sensu fuisse dictum, verò mihi semper visum fuit esse similitimum.* Joannem illum autem Philosophiæ sese peritiâ saltim jactitasse, liqueat velex uno alteroque Capitulo libri ab ipso de Prædestinatione conscripti. Recensuit illa idem Usserus; estq; eorum primum hoc: *Quadruplicem regularum totius Philosophiæ quatuor, omnem quæstionem solvi.* Decimum octavum hoc: *Errorum Prædestinationis ex disciplinarum ignorantia (quas ipsa Sapientia suas comites investigatricesq; fieri voluit) & Græcarum literarum inscitia ortum.* Infra de illo Joanne erit denuo agendum: sufficit nunc illius exemplo demonstrasse, Hiberniam seculo etiam nono habuisse suas Philosophiæ scholas.

Indubiè verò & Sacræ literæ in Hiberniâ illis seculis suos habuerunt magistros, cum plurimi ex Hiberniâ tunc prodiierint prædicandi Evangelii in Gallia & Germania gratiâ, Monachi non docti minus quàm sancti. Disertè verò idem affirmat Alcuinus in *vita S. Willibrordi*. Viguisse enim tradit in Hibernia *Scholasticam eruditionem*, eamque addiscendæ causa, S. Egbertum S. Wicbertum S. Wilgisium aliosq; Anglos isthuc commigrasse, & evasisse doctissimos. Addebat. *Horum beatus adolescens Willibrordus amulari cupiens religionem, in Hiberniam veloci cursu conscendit, ibiq; duodecim annos, inter eximios piæ religionis & sacræ lectionis magistros, futurus multorum populorum prædicator, erudiebatur.* Idem Alcuinus *lib. eodem carmine primo, de S. Wilibrordo* ita canit.

Venerat

*Venerat occiduis quidam de finibus orbis &c
 Quem tibi jam genuit fœcunda Britannia mater,
 Doctaq; nutritiis Studiis sed Hibernia Sacris,*

Idem in Elegiade S. Willigiso,

*Vt audum cecini, fœcunda Britannia mater,
 Patria Scotorum clara magistra fuit*

Scotorum enim nomine Hiberni intelliguntur.

Quinimò antè Alcuinum ipse Beda Historiæ Anglo-
 rum l. 3. cap. 27 ita scripserat. Erant eo tempore (anno Christi
 664, in Hibernia) multi nobilium simul & mediocrium de
 gente Anglorum, qui tempore Finani & Colmani Episcoporum, re-
 licta insula patria, vel diuinae lectionis vel continentioris vite
 gratiâ illo secesserant. Et quidam quidem mox se monastica con-
 versationi fideliter mancipauerunt, alii magis circumuendo per
 cellas magistrorum lectioni operam dare gaudebant. Quos
 omnes Scoti liberalissimè suscipientes victum eis quotidianum sine
 pretio, libros quoque ad legendum & magisterium gratui-
 tum præberi curabant, Paulò post ibidem laudat Edilhunum,
 qui & ipse evo sequente Hiberniam gratia legendi adierit, & bene
 instructus in patriam redierit. Quæ narratio liquidò prodit,
 tunc temporis in Britannia ne Sacrarum quidem literarum
 studia fuisse culta, sed illa in Hibernia ab ipsis Anglis fu-
 isse petenda. Indubie verò, quoniàm à Scotis sive Hiber-
 nis Monachis illâ tempestate exstructa sunt in Anglis quæ-
 dam monasteria, etiam laudabilis ille mos docendi sal-
 tim Sacram literaturam sensim & ibi introductus est.

Quoniàm ad hunc modum autem habuerint sese tunc
 temporis Scotorum in Hiberniâ Monasteria, manifestum
 est, non tantùm ab Ægyptiorum aliorumque sed etiam à S.
 Benedicti institutis illa multum fuisse diversa, & Ecclesiæ
 Chri.

Christianæ longè utiliora.

Quo primo auctore autem studia doctrinæ in monasteriis illis Hiberniæ ceperint, equidem nescio. Forte tamen exorta sunt statim curâ S. Patricii Brittonis. Qui peragratis Gallia atque Italiâ infulisque Tyrrheni maris, cum juvenis S. Martinum vidisset & S. Germano Autifiodorensi fuisset magistro usus, in Hiberniam prædicandi Evangelii causa anno Christi 431 commigrans, multa ibi monasteria construxit.

Quantos porro Hibernia tunc temporis in doctrinæ studiis fecerit progressus, itidem dicere nequeo. Non magnos fecisse, argumento videtur haud levi illud esse, quod haud temerè scriptum aliquod doctum, quinto, sexto, septimo, & octavo seculis in Hibernia quisquam elaboraverit, cujus quidem nunc superfit memoria. Erravit enim Bellarminus *l. de Scriptorib. Ecclesiast.* Aldhelmum scribens seculo octavo Episcopum egisse in Scotia: cum ipsemet testis ejus Beda *l. V. c. 10.* cum faciat Antistitem Saxonum Occidentaliū. Accedit, quod ex Hibernia in exteras etiam regiones (verba sunt S. Bernhardi in Vitæ Malachiæ Archiepiscopi historia) quasi inundatione factâ sanctorum agmina se effuderint: illorum tamen nemo singulari eruditionis laude eminuerit. Probamus nihilominus id quod Cambelerius scribit. *Patricii discipuli tantos progressus in re Christiana fecerunt, ut subsequenti ætate Hibernia sanctorum patria diceretur, & Scotis in Hibernia & Britannia monachis nihil sanctius nihil eruditius fuerit: & in universam Europam sanctissimorum virorum examina miserint: quibus Luxovium Burgundia, Bobiense Italia, Herbipolis Franconia, S. Gallus Helvetia, Malmisburia Lindisfordiæ, & quamplurima alia in Britannia, Monasteria originem suam debent. Ex Hibernia enim fuerunt Cælius Scdulus Presbyter, Columba, Columbanus, Colmannus, Aidanus, Gallus, Kilarus,*

Na

Assidul

Maidulphus, Brendanus, & alii plures sanctitate & doctrina inclysi. Hæc ille, & quidem recte. Nisi quod ex numero discipulorum Patricii sit eximendus Sedulius, Presbyter quidem Scotus sive Hibernus, saltem Patricio tamen nonnihil vetustior, si Tritthemio credimus, imò S. Hieronymo æqualis si aliis. Non enim sequemur Sigebertum Gemblacensem qui ætatem ejus refert in tempora Constantii Imperatoris, quia hunc refellit Explanatio Epistolarum Paulinarum Sedulii ex Origine Ambrosio Hieronymo & Augustino excerpta.

Quantumvis vero ex Hibernia ad ANGLORVM gentes studia quasi per coloniam deducta sint, attamen etiam aliunde sensim in nonnullas Britannia partes illa penetraverunt. Etenim Româ in Britanniam venit anno Christi 668 Theodorus Monachus Romanus, *natus* (ut Beda loquitur l. 4. c. 1.) *ex Tarso Cilicia, vir & Seculari & Divina litteratura Græce & Latine instructus*, (Zacharias Papa in Epistola ad Bonifacium Moguntinum 140 scribit, eum fuisse *Græco Latinum Philosophum & Athenis eruditum*, satis ridicule) *factus Archiepiscopus Cantuariensis.* De illo ejusque Socio Adriano idem Beda cap. 2 ita scribit. *Is primus erat in Archiepiscopis, cui omnis Anglorum Ecclesia manus dare (in celebrando Paschate) consentiret. Et quia literis Sacris simul & Secularibus, ut diximus, abundanter ambo erant instructi, congregata discipulorum caterva, scientia salutaris quotidie flumina in eorum cordibus emanabant. Ita ut etiam, Metrica artis, Astronomica, & Arithmetica Ecclesiastica disciplinam, inter Sacrorum apicum volumina, suis auditoribus contraderent. Indicium est, quod usq; hodie supersunt de eorum discipulis, qui Latinam Græcamq; linguam, æquè ut propriam in qua nati sunt, norunt. Neq; unquam prorsus, ex quo Britanniam perierunt Angli, feliciora fuisse tempora; dum & fortissimos Christianos habentes Reges cunctis barbaris nationibus essent terrores, & omnium vota ad nuper audita*

ditæ cælestis regni gaudia penderent: & quicumq; lectionibus sacris
cuperent erudiri haberent in promptu magistros qui docerent. Sed
& sonos cantandi in Ecclesia, quos eatenus in Cantia tantum nove-
rant, ab hoc tempore per omnes Ecclesias discere cæperunt. Ad-
fert idem Beda l. V. cap. VII nonnulla ex epicedio, ut Beda
ait *versibus heroicis* revera autem *elegiacis*, jam defuncto illi
Theodoro scripta: ubi dicitur.

Limpida discipulis dogmata differuit.

Cap. sequenti de successore illius Theodori, qui obiit anno
690, Berechtwaldo ait: *Vir & ipse scientiâ Scripturarum imbu-
tus, & Ecclesiasticis simul ac monasterialibus disciplinis summè in-
structus, ætate prædecessori suo minime comparandus.* Paulò item
pòst. Inter multos quos ordinavit Antistites, etiam Gebmundo Rho-
fensis Ecclesiæ Præsule defuncto, Tobias pro illo consecravit, virum
Latina Græca & Saxonica lingua atq; eruditione multiplici in-
structum. Capite etiam XXI Adrianum Theodori socium
& Coadjutorem defunctum lugens, scribit: *Cujus doctrine
simul & Theodori inter alia testimonium perhibet, quod Albinus
discipulus ejus, qui Monasterio ipsius in regimine successit, in tan-
tùm studio Scripturarum institutus est, ut Græcam quidem lin-
guam non parva ex parte, Latinam vero non minùs quam Anglo-
rum, quæ sibi naturalis est, noverit.* Capite ejusdem libri XXIV
five ultimo hæc habet. *Annò proximo (h. e. Christi septin-
gentesimo vicelimo octavo) Tobias Rhofensis Ecclesiæ Præsul
defunctus est, ut supra meminimus doctissimus. Erat enim disci-
pulus beatæ memoriæ magistrorum Theodorici Archiepiscopi &
Abbatis Adriani. Vnde cum eruitione literarum vel Ecclesiasti-
carum vel Secularium ita Græcam quoq; cum Latina didicit lin-
guam, ut tam notas & familiares sibi eas, quàm natiuitatis suæ
loquelam haberet.* Epilogo postremò n illius sui operis hi-
storici de semetipso scribit: *Cam essem annorum septem cura
propinquorum datus educandus sum reverendissimo Abbati Be-
nedicto,*

nedicto, ac deinde Celfrido: cunctumq; ex eo tempus vite in eju-
dem monasterii habitatione peragens, omnem meditandis Scriptu-
ris operam dedi: atq; inter observantiam disciplina regularis &
quotidianam cantandi curam in Ecclesia, semper aut discere aut
docere, aut scribere, dulce habui. Enumerat denique eo lo-
co Beda triginta septem à se conscripta ab anno usque
ætatis tricesimo ad quinquagesimum nonum volumina.
Obiit autem Beda in monasterio quod est ad Witemudam
annem, anno Christi septingentesimo tricesimo quarto,
ut habet Continuatio Historiæ cap. 6. Ex cuius cap. 7. discere
est, à Beda etiam habitam in Monasterio isthoc scholam
insignem. Ultimi enim morbi mortisque historiam enar-
rans subdit. *Aegrotans non tamen liberalium studiorum reje-
cit operam. Totis enim diebus, præter debitum Psalmodia pensum,
assiduis ad discipulos lectionibus, nominandisq; & absolvendis
questionum difficultatibus, gravedinem valetudinis decipere su-
spensa interim cogitatione vivebatur. Evangelium quoq; Joannis
his diebus lingua interpretatus Anglicâ, condescendit minus inbu-
tis Latinâ. Subindeq; monebat discipulos, dicens: Discite filioli,
dum vobiscum sum, nescio enim quamdiu subsistam.*

Ex iis fanè narrationibus liquet: ad Anglos primò
omnium ex Hibernia, seriùs verò etiam Româ erudi-
tionis Sacræ pariter atque Secularis studia pervenisse,
& quidem seculo denique Christiano septimo: insignes
præterea ibi scholas viguisse, partim in nonnullis Mona-
steriis, idque exemplo potissimum Hibernorum, par-
tim verò & circa Ecclesias Cantuariensem cum primis &
Roffensem. Jam defuncto autem Bedâ, Episcopus quo-
que Eboracensis Egbertus, qui floruit anno Salutis septin-
gentesimo quadragesimo, in propagationem doctrinæ,
laudabili studio incubuit, structa ibi insigni Bibliotheca.
Hinc de illo Wilhelmus Malmesburiensis: *Omnium libe-
ralium*

ralium artium armorum, ut ita dicam & sacrarium, nobilissimam Bibliothecam Eboraci constituit. Hinc etiam Albinus Alcuinus in epistolâ ad Carolum Magnum. *Date mihi exquisitiores eruditionis scholastica libellos, quales in patria habui per bonam & devotissimam Egberti Archiepiscopi industriam.* Albinus autem is est, cujus consilio Carolus Magnus deinceps usus, in Regno Francorum eruditionis studia exfuscitavit: quâ de re plenius jam dissertatum est.

Quamquam verò in eum quem narravimus modum in Angliâ floruerit ex spissa barbarie doctrina, non tamen promiscuè omnium, quamvis monachorum vel cleri Anglicani, ulla virtus hîc fuit. Enim vero ipsemet Beda l. 4. c. 2. *Expositionis allegoricæ in Samuelem* ita scribit. *Videas lector, nec sine lacrymis rem lacrymis dignam contempletur, quantum Ecclesiæ status ad pejora quotidie, vel, ut mihi dicam, ad infirmiora gerenda devolvatur.* Addit quidem; *etiam tunc existere perfectos in fide & veritate: videre se tamen fatetur, maxima in parte instare tempora jam olim prædicta.* Raritatem bonorum satis liquidò demonstrant pauca ex illo ævo reliqua eruditionis monumenta. Sed & vel ipsi illi qui Evangelii facem in Germania accenderunt Angli tenui fuerunt doctrina: ne Bonifacio quidem excepto, etsi zelum hujus meritò laudaveris. Emicuit etiam porrò quidem eruditio Monachorum Anglicorum præ omnibus, non tantum illius sed præcedentis etiam cujuscunque ævi, aut cujuscunque gentis. Quis sanè Monachorum vel illius vel antecessi temporis (Hieronymum semper excipio) in ulla orbis parte meretur cum Bedâ comparari, aut etiam cum Alcuino? Paucis imò Monachorum etiam aliquot post seculis, datum est ad illud Bedæ fastigium adscendisse. Philosophiæ tamen & Liberalium artium non nisi rudior

quædam peritia, etiam in ipsomet Bedâ effulsit. Longissimo utique intervallo illam Veteres, Græci cum primis ut & Latini, imo post & Arabes, superaverunt. Divinarum idem Scripturarum cognatione satis eximiâ quidem polluit Beda, & quidem supra seculi captum & morem. Etiam ita tamen inferior fuit saltem Hieronymo & Augustino, ut alios nunc taceam: quamvis major plurimis post secutis cum Latinis tum Græcis.

Extincta vero & illa qualiscunque Anglorum ejus tempestatis gloria est paulo post, crudelibus Danorum aliorumque Septentrionalium populorum deprædationibus & vastationibus. Ut demum aliquot post seculis, sub Normannicæ familiæ regibus, potuerit iterum scintillam aliquam spargere. De illa clade fortassis haud abs re fuerit saltem unicum Matthæum Westmonasteriensem audire, qui in Chronico ad annum octingentesimum tricellimum nonum ita loquitur. *Nunc ad plagam maximam & horribilem peruenimus, que peccatis exigentibus per Danos Angligenis nationibus illata est. Liber ejusdem cladis causam ad cautelam futurorum breviter legentibus intimare. In Anglorum quidem ecclesiâ primitivâ religio clarissime respendit. Processu vero temporis adeo in eis omnis virtus emicuit, ut nulla gens prodicione vel fraude eis consimilis videretur. Nec erat eis invisum aliquid nisi pietas & justitia, nec honor nisi bella plus quam civilia, & sanguinis innocentium effusio. Misit ergo eis Deus omnipotens gentes paganas crudelissimas, velut apum examina, que ne quidem jexui muliebri, aut parvulorum parcerent ætati. Danos scilicet & Norwegenses, Gothos & Sveethedos, Vandalos & Fresas (intelligit vero Venedos & Frisios in Cimbrica Chersoneso habitantes) qui ab exordio Regis Aethelulfi usque ad Nordmannorum adventum, per annos ferme CCXXX, terram hanc peccatricem*

tricem à mari usq; ad mare, & ab homine usq; ad pecus, deleverunt. Siquidem Angliam crebrò & undiq; invadentes, non subjugare ac possidere, sed prædari ac perdere satagebant. Qui si aliquando vincerentur, nihil tamen proficiebant Angli, quum alibi classis major & exercitus ex improvise & subito adveniret.

Hæc omnia Westmonasteriensis. Exceperat autem præcè hanc Angliæ vastationem Danicam (nam interea temporis Sueno, Cnuto, Haraldus & Hardecnuto Dani Reges Angliam aliquamdiu totam occupaverunt) alia ex Gallia Normanniâ, cæso Haraldo ultimo Angliæ stirpis Rege anno Christi c10 LXVI, à Wilhelmo, qui hac de causa Conquæstor solet audire. Periisse autem jam tunc per Danicas aliasque irruptiones omnem præscam in Anglia eruditionem luculentus est testis Guillelmus Malme-buriensis Conquæstoris ævo proximus. l. 3. *Litterarum*, inquit ille, & religionis studia obsoleverant, non paucis ante adventum Normannorum annis. Clerici literaturâ tumultuariâ contenti vix Sacramentorum verba balbutiebant: stupori & miraculo erat cæteris, qui Grammaticam nosset. Claudemus hoc Supplementum verbis illius Auctoris qui circa seculi undecimi initium Continuationem Historiæ Bedæ conscripsit. Obitum ille Bedæ enarrans l. 1. c. 8. ita ait. *Sepulta est cum eo* (Bedâ scilicet) *pene omnis græcorum noticia ad nostra tempora. Adeo nullus Anglorum studiorum ejus amulus, nullus gloriarum sequax fuit, qui omisse monere lineam persequeretur. Pauci quos aquus amavit Jesus, quamvis litteris non ignobiliter informati, tota vita ingratum consumserunt silentium. Alii vix primis labris illas gustantes, ignavum confoverunt oclum. Ita cum pigro semper succederet pigrior, multo tempore studiorum in tota insula reperit fervor. Magnum ignavia testimonium dabunt versus epitaphii, pudendi prorsus, & tanti viri mausoleo indigni.*

Presby-

Presbyter hic Beda requiescit, carne sepultus.

Dona Christe animam in cælis gaudere per avum:

Daque illum Sophia de ebriari fonte, cui jam

Suspiravit orans intento semper amore.

Poteritne ulla excusatione hic pudor extenuari, ut nec in eo Monasterio, ubi illo vivente totius litteraturæ exultabat gymnasium, potuerit inveniri homo, qui memoriam ejus formaret, nisi exili & miserabili stilo?

SUPPLEMENTVM XXXII.

Ad pag. LXV.

PERPERAM docuimus, meliorem literaturæ culturam quæ cæpit sub Carolo Magno in Francorum imperio, deberi Monasteriorum majori multitudini. Vera enim causa ejus fuit illud, quod primus Carolus constituerit, in Monasteriis omnibus scholas habendas esse, quodq; eâ in parte nonnulla Monasteria composuerint sese ad laudabile exemplum optimorum quorumque Monasteriorum Angliæ & Hiberniæ.

Et verò ante Carolum nulla fortasse fuit, in Franciæ quidem regni quamvis amplissimi monasteriis, schola ulla. Imò verò Bonifacio, quem Legatum Romani Pontifices constituerant, curante, Monasteria universa iussa sunt in vita & moribus Regulam Benedicti observare, etiam si antehac aliis institutis vixissent. Illa autem Regula ad scholas habendas neutiquam fuit composita: ceu jam tum ante demonstravimus. In Synodo nempe Franciæ quam anno DCCLII Dux Austrasiæ Carolomannus coëgerat, constitutum est: *Vt Monachi & ancille Dei Monasteriales, juxta regulam S. Benedicti ordinatè vivere studeant, & vitam propriam gubernare, secundum prædicti Patris ordinationem, non negligant.* Eodem porrò anno, in Synodo Liptinensi, *Abbatès & Monachi*